

NATURE ACADEMY

jouw pedagogische partner die je de nodige begeleiding en informatie aanreikt om de Natuurstad verder uit te bouwen.

OPLEIDINGS PROGRAMMA

Januari-Juni
2024

| ALGEMENE INFORMATIE |

Alle opleidingen zijn **theoretisch**, behalve indien **vermeld "Opleiding in het veld"**

Locaties: De theoretische opleidingen vinden plaats bij Leefmilieu Brussel (locatie Turn en Taxi's – Havenlaan 86c/3000, 1000 Brussel). Voor de opleidingen in het veld worden de adressen later nog meegedeeld aan de deelnemers.

Datum: De data van de praktische opleidingen worden **slechts ter informatie** gegeven. Bij slechte weersomstandigheden kunnen ze worden aangepast.

Dank u voor uw begrip.

- Geeft recht op een punt vervolgopleiding voor de verlenging van de fytolicensie

- Essentiële leerstof voor het examen voor de fytolicensie

- Aanbevolen leerstof voor het examen voor de fytolicensie

Uitleg over het niveau van de opleidingen: - **Beginnening** > geen enkele basiskennis vereist

- **Intermediair niveau** > enige basiskennis vereist

- **Expert** > ervaring op het gebied vereist

| OPMERKING OVER TAALGEBRUIK |

De 4 basismodules voor de fytolicensie en de RIPARIAS opleidingen over invasieve rivierkreeften **worden georganiseerd in NL en FR.**

Andere opleidingen worden in het FR georganiseerd, **met documentatiemateriaal in het NL.**

Sessies in het Nederlands kunnen georganiseerd worden bij voldoende Nederlandstalige inschrijvingen.

PESTICIDEN EN GEÏNTEGREERD BEHEER

WETGEVING

In Brussel zijn de regels betreffende het gebruik van pesticiden vastgelegd in de ordonnantie "pesticiden" van 2013, evenals in zijn uitvoeringsbesluiten. Dit is een omzetting van de Europese Richtlijn 2009/128/EG, die een actiekader invoert ter verwezenlijking van een pesticidegebruik dat verenigbaar is met duurzame ontwikkeling.

Deze opleiding maakt u vertrouwd met het wettelijke kader voor het gebruik en de opslag van fytoproducten: voorzorgsmaatregelen, beperkingen en verbodsbepalingen.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

FR - Vrijdag 19 januari | 9u tot 12u

NL - Dinsdag 30 januari | 9u tot 12u

GEVAREN EN RISICO'S VAN PESTICIDEN + GOEDE FYTOSANITAIRE PRAKTIJKEN

Fytoproducten kunnen net als alle andere chemische producten gevolgen hebben voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers en de mensen die ermee in contact komen. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor het milieu.

Men moet zich altijd bewust zijn van de mogelijke gevolgen van deze producten voor de gezondheid en het milieu en moet alle nodige maatregelen nemen om deze gevolgen te beperken.

Deze opleiding is bedoeld om de gebruikers bewust te maken van en te informeren over de gevaren en risico's die aan het gebruik van fytoproducten zijn verbonden.

Goede fytosanitaire praktijken omvatten alle praktijken die een doeltreffende bescherming garanderen en tegelijkertijd de nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu tot een minimum beperken. Deze opleiding heeft tot doel de gebruikers te helpen bij het beheer en het gebruik van fytoproducten.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

FR - Vrijdag 9 februari | 9u tot 12u

NL - Dinsdag 6 februari | 9u tot 12u

BEHEER EN GEÏNTEGREERDE BESTRIJDING

Geïntegreerde bestrijding of geïntegreerde gewasbescherming is een methode voor gewasbescherming die schade door plagen en ziekten binnen de perken houdt met behulp van een combinatie van technieken die rekening houden met de ecologische, toxicologische en economische eisen. Deze benadering is gebaseerd op experimenten en observatie en beschouwt het milieu en de biodiversiteit bovenal als bondgenoten. Ze geeft dus voorrang aan natuurlijke methoden en producten, maar vooral aan preventieve maatregelen; fytoproducten worden slechts in laatste instantie toegepast.

Geïntegreerde bestrijding is een van de maatregelen die Europa heeft genomen om tot een duurzaam pesticidegebruik te komen in het kader van Richtlijn 2009/128/EG. Deze richtlijn definieert de belangrijkste beginselen van geïntegreerde gewasbescherming op Europees niveau en wordt sinds 1 januari 2014 door de lidstaten ten uitvoer gelegd.

Deze opleiding is een inleiding tot de basisbeginselen van geïntegreerde bestrijding. Ook worden de belangrijkste plagen, hun biologie en belangrijkste kenmerken, evenals de milieufactoren en de gebruikte preventieve en curatieve bestrijdingstechnieken voorgesteld.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

FR - Vrijdag 26 april | 9u tot 12u

NL - Dinsdag 6 februari | 13u tot 16u

KENNIS EN GEBRUIK VAN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Gewasbeschermingsmiddelen worden enkel nog in laatste instantie gebruikt wanneer een bepaald probleem moeilijk beheersbaar wordt. Maar het is toch noodzakelijk om er goed mee te kunnen omgaan.

Deze opleiding belicht eerder de praktische kant van het gebruik van deze producten: werking van de verschillende GBM, inrichting en organisatie van de opslagruimte, beheer van afval en reststoffen, keuze en onderhoud van de werktuigen, ... Dit alles om de risico's voor de gebruikers en hun omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige';

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

FR - Woensdag 27 maart | 9u tot 12u

NL - Dinsdag 30 januari | 13u-16u

PRAKTISCH GEBRUIK VAN HET MATERIAAL VOOR GEWASBESCHERMINGSPRODUCTEN

Praktische opleiding in het gebruik van gewasbeschermingsproducten en de nodige materialen. Deze veldopleiding toont het gebruik van gewasbeschermingsproducten en de nodige materialen, in verschillende opstellingen en situaties.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige';

Opleider: Alex Liesenborghs

Niveau: beginnersniveau

Woensdag 12 juni | 9u tot 12u

VERDELINGSMIDDELEN (BIOCIDEN)

Het gebruik van biociden brengt risico's voor de gezondheid en het milieu. Het is belangrijk om te kiezen voor een geïntegreerde beheer van ongediertebestrijding om het gebruik van deze producten tot een minimum te beperken.

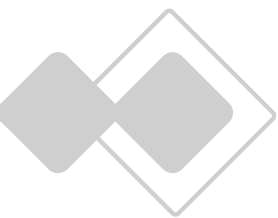
Wat zijn biociden? Waarvoor worden ze gebruikt? Welke alternatieven zijn er voor de bestrijding van mossen, algen, ratten, Aziatische horzels en ander ongedierte ?

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 14 maart | 09u tot 12u

WETGEVING OVER PARKEN EN TUINEN - ONLINE OPLEIDINGEN

In Brussel zijn de regels voor het gebruik van pesticiden vastgelegd in de ordonnantie "pesticiden" van 20 juni 2013, alsook in de uitvoeringsbesluiten. Dit is de omzetting van de Europese Richtlijn 2009/128/EG die een actiekader instelt om te evolueren naar een gebruik van pesticiden dat verenigbaar is met duurzame ontwikkeling.

Deze opleiding is gericht op professionals van de groene sectoren die deze nog niet overdag hebben kunnen volgen. Ze biedt een overzicht van het wettelijk kader van de ordonnantie en de toekomstige veranderingen, binnen hun professionele omgeving: voorzorgsmaatregelen, bufferzones, verboden...

Deze opleiding wordt gegeven als videoconferentie van 2 uur, gevolgd door een eindoefening die online wordt ingediend. De opleiding telt als 1 credit voor de verlenging van de fytolicensie.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Datum: nog te bevestigen | 2u + oefeningen

STEDELIJKE ECOLOGIE

INLEIDING TOT DE PLANTKUNDE EN STADSECOSYSTEMEN

Stedelijke milieus zijn op het eerste gezicht weinig aantrekkelijk voor de biodiversiteit. Maar al betekenen ze een uitdaging voor planten & dieren, hebben we hier toch een aantal micro-omgevingen met zeer eigen kenmerken, waarin er plaats is voor een zeer gevarieerde biodiversiteit. Wat zijn hun specificiteiten, welk belang hebben ze voor de ontwikkeling van de biodiversiteit in de stad en wat zijn de mogelijke belemmeringen?

Tal van planten slagen erin om zich goed te ontwikkelen in deze micro-omgevingen. Ze worden vaak te weinig gewaardeerd, maar vormen wel een essentiële schakel in het stedelijk ecosysteem. Na een algemene inleiding tot de plantkunde bespreken we deze stadsflora: welke planten, welke rol spelen ze in dit leefmilieu?

De opleiding eindigt met een veldbezoek om kennis te maken met de voornaamste adventieven en hun specificiteiten waardoor ze zich kunnen vermenigvuldigen in deze milieus.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 16 mei | 9u tot 16u

Er is een pauze voor de lunch. De lunch is niet inbegrepen, maar je kunt in het restaurant van Leefmilieu Brussel eten of je eigen lunch meenemen.

INSECTEN, ZIEKTEN EN PLAGEN BIJ PLANTEN

Voor een goed beheer van de groenvoorzieningen is er een grondige kennis nodig van plagen en ziekten bij planten. Deze opleiding laat ons kennis maken met de voornaamste insecten en andere geleedpotigen, bacteriën, zwammen die schade toebrengen aan planten in groene ruimten. Wie zijn ze? Hoe herkennen we ze? Welke aanwijzingen geven ze ons over de bodem, de gezondheid van de teelten, de beheerspraktijken? Hoe kunnen we de druk die ze uitoefenen op de groene ruimten verlichten door geïntegreerde gewasbescherming (IPM)?

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige' ; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 12 maart | 9u tot 12u

STEDELIJKE BIODIVERSITEIT & 'NATUUR-GEBASEERDE OPLOSSINGEN'

Verstedelijkte gebieden worden heel vaak gezien als woestijnen op het vlak van biodiversiteit. Maar als je goed kijkt, zie je een heel ecosysteem met alle interacties die daarbij horen. Jammer genoeg gaan de meeste dier- en plantensoorten er sterk op achteruit. Sinds enkele jaren wordt almaar meer gesproken over 'Op de natuur gebaseerde oplossingen', want dit zou de remedie voor veel problemen kunnen zijn. Maar wat zijn die oplossingen dan en wat is er nieuw aan in vergelijking met vroeger? Hoe kunnen zij de vele problemen van stedelijke ecosystemen (hitte-eilanden, diversiteitsverlies, risico op natuurrampen, ...) oplossen? We gaan nader in op de verschillende manieren om een stad te vergroenen en hoe deze maatregelen via 'Op de natuur gebaseerde oplossingen' kunnen worden veralgemeend.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 20 februari | 9u tot 12u

BEHEER VAN HAGEN EN WEIDEN - AANLEG EN ONDERHOUD

Open ruimten maken deel uit van de rijkste ecosystemen van België. Ze worden echter vaak verkeerd behandeld door ongunstige praktijken: overbemesting, inklinking, verwaarlozing... Hierdoor is de biodiversiteit in deze milieus aanzienlijk gedaald.

Hagen zijn niet alleen een middel om terreinen te scheiden of de privacy te beschermen. Ze spelen een essentiële rol in de biodiversiteit en in de ecologische netwerken: overbruggingen tussen percelen, schuilplaatsen, voeding... Maar niet alle hagen bieden dezelfde bescherming.

In deze opleiding bespreken we verschillende aspecten van deze open ruimten: hun nut, hoe ze beschermen, maar ook hoe een beheer in te stellen voor de lange termijn...

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder; Terreinpersoneel;

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 8 februari | 9u tot 12u

ONDERSTEUNING VAN WILDE BESTUIVERS

De weerslag van bestuivers is welbekend en hoeft niet meer aangetoond te worden. Bestuivende soorten worden echter benadeeld door allerlei factoren: betonnering, gewasbeschermingsmiddelen, parasieten...

Maar wie zijn deze bestuivers? Welke weerslag hebben ze? Wat hebben ze nodig? Hoe beschermen en verzorgen we ze? Ziehier enkele thema's die tijdens deze opleiding aan bod komen.

99

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Donderdag 28 maart | 9u tot 12u

VELD OPLEIDINGEN - ECOLOGISCH BEHEER

BEHEER VAN INVASIEVE SOORTEN: TERREIN

Het beheer van invasieve uitheemse soorten houdt een aantal uitdagingen in voor beheerders: hoe gaan we hun verspreiding tegen, wat doen we met het afval, hoe pakken we hun beheer aan... Deze praktische opleiding is de gelegenheid om kennis te maken met verschillende beheersingsmethoden en ze te testen. Daarbij houden we rekening met hun verspreiding, hun resistenties, gevaren voor de menselijke gezondheid...

Op lange termijn zal deze opleiding ook een gelegenheid zijn om de verschillende technieken en evolutie van populaties te bestuderen volgens de verschillende soorten aanpak.

Doelgroep: terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Scella

Niveau: Intermediair niveau

Dinsdag 18 juni | 9u tot 12u

SNOEIMETHODEN (BEDDEN, STRUIKEN EN HAGEN)

Hagen, bomen en struiken vormen uitstekende schuilplaatsen voor heel wat stadsdieren: ze kunnen er een nest maken, ze vinden er beschutting en voedsel en ze gebruiken deze groene doorgangen om zich door de stad te bewegen. Het is belangrijk dat je leert beredeneerd te snoeien. Zo blijven de planten gezond, is hun opbrengst verzekerd en voorkom je ongelukken (planten die wegwijnen of afsterven, nesten die vernietigd raken, ...).

Tijdens deze opleiding leer je werken met een snoeischaar, een takkenschaar, een heggenschaar,... Je krijgt ook te zien hoe je de snoei kan aanpassen door rekening te houden met de gesteldheid van de planten, hun groei en de meest gunstige snoeiperiodes. Ook de veiligheidsinstructies komen aan bod.

Doelgroep: Terreinpersoneel

Opleider: Alex Liesenborghs

Niveau: beginnersniveau

Dinsdag 26 maart | 9u tot 12u

METHODES VOOR ONKRUIDBESTRIJDING

Aangezien het verboden is om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken, blijft alternatieve onkruidbestrijding de laatste optie wanneer de begroeiing onbeheersbaar wordt. Er zijn heel wat oplossingen om dit aan te pakken: schoffelen, met de hand uittrekken, een onkruidbrander gebruiken, ...

Tijdens deze opleiding leer je omgaan met de verschillende werktuigen voor onkruidbestrijding en wordt uitgelegd hoe je ze het best gebruikt. Ook de veiligheidsinstructies komen aan bod.

Doelgroep: Terreinpersoneel
Opleider: Alex Liesenborghs
Niveau: beginnersniveau
Woensdag 24 april | 9u tot 12u

BEHEER EN ONTWERP VAN BLOEMPERKEN

Bloemperken geven vaak een meerwaarde aan de parken waar ze worden aangelegd. Ze kunnen ook zeer waardevol zijn voor de biodiversiteit. Maar je moet goed weten welke planten je gaat gebruiken: hebben ze nood aan licht, schaduw, een vochtige omgeving? Zijn ze bijvriendelijk?

Tijdens deze praktijkopleiding leer je de juiste soorten kiezen en aanplanten op basis van hun behoeften. Zo kan je bloemperken aanleggen die aangepast zijn aan de plaatselijke omstandigheden en tegelijk de bestuivende insecten een plezier doen.

Doelgroep: Terreinpersoneel
Opleider: Alex Liesenborghs
Niveau: beginnersniveau
Dinsdag 28 mei | 9u tot 12u

FAUNA EN FLORA IN EEN BLAUW NETWERK

Het beheer van een blauw netwerk vereist een goede kennis van de bestanddelen ervan. Welke planten en dieren leven er langs waterlopen, poelen en goten? Hoe interageren ze? Hoe zijn ze nuttig voor het lokale ecosysteem? Welke planten zetten we langs oevers of in regentuinen? Hoe beheren de invasieve, ongewenste of woekerende planten rond deze natte gebieden?

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'
Opleider: Apis Bruoc Scella
Niveau: intermediair niveau
Donderdag 20 juni | 9u tot 12u

BLOEMENWEIDEN: AANLEG, ONDERHOUD...

Bloemenweiden zijn fraai, maar ook een methode voor ecologisch beheer van groene ruimten met talrijke voordelen: verbetering van de biodiversiteit, ondersteuning van wilde bestuivers, minder jaarlijks onderhoud, mogelijkheid van ecobeweiding. Maar om deze voordelen maximaal te benutten, moeten deze weiden goed uitgedacht worden. Deze praktische opleiding bespreekt de verschillende technieken voor het onderhoud dat het succes en de duurzaamheid van bloemenweiden zal garanderen.

Doelgroep: Terreinpersoneel

Opleider: Ecowal

Niveau: beginnersniveau

Dinsdag 2 april | 9u tot 12u

BEHEER VAN HOOILANDEN

Hooilanden of maden zijn het vlaggenschip van ecologisch beheer. Ze vertegenwoordigen een reservoir voor diversiteit dat weinig onderhoud vereist. Voor een maximale weerslag op de biodiversiteit en een efficiënt beheer, is het essentieel om de verschillende onderhoudstechnieken te kennen en te kunnen toepassen. Verschillende van deze technieken komen aan bod in deze praktische opleiding: hoe en wanneer passen we ze toe, wat doen we met afval, welke zones beheren we? Deze verschillende vragen worden al doende besproken.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'

Opleider: nog te bevestigen

Niveau: beginnersniveau

Woensdag 5 juni | 9u tot 12u

ECOLOGISCH BEHEER VAN GROENE RUIMTEN

Ecologisch beheer betekent waar nodig maar ook zo weinig mogelijk onderhouden en zo geleidelijk evolueren naar ecologisch beheer, wat aansluit bij op de natuur gebaseerde oplossingen om zowel het onderhoudswerk te beperken als de biodiversiteit te bevorderen. Ecologisch groenbeheer kan worden toegepast in een tuin, een park of een gemeente.

Na een algemene inleiding over ecologie worden in de opleiding de grote principes en de voornaamste technieken van ecologisch beheer overlopen (bloemenweide, laat maaien, gedifferentieerd grasmaaien, mulchen, bodembedekkers, ecologische begrazing, ...) met de nodige algemene informatie voor de uitvoering ervan. Methodologische instrumenten en denkpistes worden besproken om in tijd en ruimte tot andere werkwijzen te komen.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 04 april | 9u tot 12u

THEORETISCHE INLEIDING TOT ECOLOGISCH BEHEER VOOR HET PERSONEEL OP HET TERREIN

Ecologisch beheer houdt in dat we onderhoud plegen waar dat nodig is, maar ook niet meer dan nodig. De inspiratie daarvoor halen we uit de werking van ecosystemen. We gebruiken dan technieken die zo weinig mogelijk onderhoud vergen, met een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk. Deze opleiding leert u de praktijken van ecologisch beheer. De belangrijke begrippen die de basis vormen van ecologisch beheer komen aan bod, en we geven een overzicht van de verschillende technieken (bloemenweiden, niet chemische onkruidbestrijding, zachte snoei van bomen enz.): voor- en nadelen, adviezen over de aanpak. We gaan niet in detail in op elke techniek. Het gaat er vooral om dat u een overzicht krijgt van alle mogelijkheden, ook die op het vlak van preventie en aanleg.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Dinsdag 13 februari | 9u tot 12u

CIRCULAIR BEHEER VAN GROENAFVAL

Het afvoeren van plantaardig afval vraagt veel energie en tijd en veroorzaakt soms zelfs vervuiling. Tegelijk wordt organisch materiaal weggevoerd van plaatsen waar het soms het meest nodig is. Eigenlijk zou het groenafval van elke groene ruimte ter plaatse moeten kunnen worden beheerd, zelfs in de stad.

Tijdens deze opleiding overlopen we de vele mogelijkheden om groenafval zo lokaal mogelijk op te waarderen, met name door er compost of humus van te maken die de bodem kan doen heropleven en de planten gezonder kan maken. We bekijken welke technieken op het terrein kunnen worden toegepast om groenafval ter plaatse te hergebruiken en we belichten ook verschillende aspecten van compostering: buurtcomposteren, mesocomposteren, oppervlaktecomposteren, ...

We verwijzen naar bestaande initiatieven in Brussel om tal van ideeën aan te reiken voor een beter circulair beheer van groenafval.

Deze opleiding wordt gegeven door een composteringsdeskundige.

Doelgroep: terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: D. Michiels

Niveau: Intermediair niveau

Vrijdag 19 mei | 09u tot 12u

OPLEIDING IN BURGERWETENSCHAP

Er zijn heel wat protocollen voor burgerwetenschap ontwikkeld waardoor elke geïnteresseerde persoon zelf wetenschappelijke gegevens kan verzamelen. Aan de hand van die gegevens kan iedereen de fauna en flora bestuderen, hun evolutie in de tijd en doorheen veranderende beheerspraktijken volgen, verschillende omgevingen vergelijken, ... Burgers kunnen zo vertrouwd raken met de biodiversiteit rondom zich en tegelijk zicht krijgen op de algemene gezondheid van het milieu.

In het theoretische deel van de opleiding wordt het algemene principe van burgerwetenschap uitgelegd, de wetenschappelijke relevantie ervan aangetoond (voorbeelden van mogelijke conclusies), een overzicht gegeven van de bestaande protocollen met tot slot enkele concrete voorbeelden. In het praktische deel van de opleiding gaan we op het terrein om enkele van deze protocollen toe te passen met behulp van ondersteunend materiaal aangeleverd door de ontwerpers ervan.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: Intermediair niveau

Donderdag 30 mei | 09u tot 12u

INVASIEVE PLANTEN EN HUN BEHEER

Men gaat ervan uit dat slechts één op 1000 geïntroduceerde soorten invasief wordt. Wat moeten groenbeheerders weten om dit fenomeen onder controle te krijgen? De opleiding begint met een inleiding tot de onderliggende ecologische concepten, om de waarnemingen op het terrein beter te begrijpen. Vervolgens wordt ingegaan op de belangrijkste probleemsoorten in Brussel en op de informatie die nodig is om ze te beheren. Moet men ingrijpen? Hoe? Wanneer? De bestrijding van een invasieve plant kan ontmoedigend zijn, zoals in het geval van de Aziatische duizendknoop. Besluitvormingstools en feedback zullen aan bod komen. Ook de preventiebeginselen worden besproken.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 11 juni | 09u tot 12u

ALTERNATIEVEN VOOR PESTICIDEN

Sinds het verbod op pesticiden is de het beheer van adventieve soorten een uitdaging geworden voor de beheerders van openbare ruimten. Parallel daarmee en los van de wetgeving zetten de gevaren van pesticiden meer en meer particuliere beheerders ertoe aan over te schakelen op nieuwe praktijken. Maar hoe doeltreffend zijn thermische en mechanische onkruidbestrijdingsmiddelen? Hoe milieuvriendelijk zijn ze? Op basis van een uitgebreide feedback zal de opleiding de deelnemers helpen om de beste technieken voor hun situatie te kiezen, maar ook en vooral om anders te denken, in termen van preventie, om de werklast te beperken door middel van de reorganisatie en het ontwerp van de ruimten. Tijdens de opleiding zal ook kort worden ingegaan op de biologische bestrijding van insecten en knaagdieren.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Donderdag 22 februari | 09u tot 12u

PRINCIPES VAN ECOLOGISCH BEHEER - ONLINE OPLEIDINGEN

Ecologisch beheer omvat de praktijken om de biodiversiteit te bevorderen in onze voorzieningen en het onderhoudswerk te beperken. Dit wordt gezien in een dynamiek die parallel loopt aan de oplossingen geboden door de natuur. Ecologisch beheer van groene ruimten kan toegepast worden in een tuin, in een park of op schaal van de gemeente.

Deze opleiding is gericht op professionals die deze nog niet overdag hebben kunnen volgen. De inhoud is dus aangepast aan hun behoeften: Na enkele algemene ecologische begrippen, geeft de opleiding een overzicht van de grote principes en voornaamste ecologische beheerstechnieken (bloemenweide, laat maaien, gedifferentieerd maaien, mulchen, bodembedekkers, ecologisch grazen...) met, zonder op de details in te gaan, de nodige informatie voor hun toepassing.

Deze opleiding wordt gegeven als videoconferentie van 2 uur, gevolgd door een eindoefening die online wordt ingediend. Deze opleiding telt als 1 credit voor de verlenging van de fytolicensie.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: beginnersniveau

Datum: nog te bevestigen | 2u + oefeningen

IDENTIFICATIE EN BEHEER VAN INVASIEVE UITHEEMSE RIVIERKREEFTEN

Exoten zijn soorten die per ongeluk of opzettelijk door de mens buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied worden geïntroduceerd. Ze vormen een toenemende bedreiging voor ecosystemen en de biodiversiteit en hebben socio-economische en gezondheidsgevolgen.

Deze opleiding, georganiseerd in het kader van het LIFEE+-project RIPARIAS focust op verschillende invasieve uitheemse rivierkreeften die al goed ingeburgerd zijn in België of waarvoor vroegtijdige detectie noodzakelijk is. De doelstellingen zijn: 1/ de kennis aan te reiken voor hun identificatie en 2/ goede beheerpraktijken aan te reiken, inclusief bioveiligheidsmaatregelen.

Een gids voor identificatie en goede beheerpraktijken geproduceerd door LIFE RIPARIAS zal worden uitgedeeld aan de deelnemers.

Doelgroep: Voornamelijk voor veldmedewerkers, maar ook open voor geïnteresseerde aannemers en individuen

Opleider: X. Vermeersch (BE)

Niveau: beginnersniveau

Datum: FR: Dinsdag 21 mei | 09 tot 12 uur en Woensdag 12 juni | 09 tot 12 uur

NL : Maandag 27 mei | 09 tot 12 uur Woensdag 19 juni | 09 tot 12 uur

INLEIDING TOT EN UITDAGINGEN VAN DE BIODIVERSITEIT IN VERBAND (TEAMLEIDER)

Naarmate gebouwen verder gerenoveerd worden en er nieuw gebouwd wordt, zorgen de bouwwerven zelf voor de vernietiging van dieren en hun nesten, maar raken gebouwen ook steeds meer afgesloten met almaar minder mogelijkheden om met dieren samen te leven. Na een algemene inleiding over biodiversiteit in de stad wordt tijdens de opleiding overlopen welke regelgeving van toepassing is op renovatie- of bouwprojecten, zowel om voldoende groen te voorzien (groendaken, groengevels, enz.) als om rekening te houden met dieren (respect voor broedperiodes, ordonnantie Natuurbehoud). Er worden denkpistes en instrumenten aangereikt om de regelgeving toe te passen en diervriendelijke projecten uit te denken.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Architecten ; aannemers

Opleider: Ecorce

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 15 februari | 09u tot 12u

INLEIDING TOT EN UITDAGINGEN VAN DE BIODIVERSITEIT IN VERBAND (ADMINISTRATIEF BEHEERDER)

Naarmate woningen, kantoren en bedrijven verder gerenoveerd worden, raken ze steeds meer afgesloten met almaar minder mogelijkheden voor dieren om er onderdak te vinden, nesten te bouwen of zich voort te planten. Na een algemene inleiding over biodiversiteit in de stad wordt tijdens de opleiding overlopen waarmee rekening moet worden gehouden bij renovatie- of bouwprojecten, zowel om voldoende groen te voorzien (groendaken, groengevels, enz.) als om voorzieningen voor dieren te integreren (nestkasten voor vogels, vleermuiskasten, insectenhotels). Er worden denkpistes en instrumenten aangereikt om al vroeg in de projectfase diervriendelijke oplossingen te bedenken.

Doelgroep: Administratief beheerder; Architecten

Opleider: Ecorce

Niveau: beginnersniveau

Donderdag 1 februari | 09u tot 12u

DIERVRIENDELIJKE RENOVATIE

Deze presentatie sluit aan op de opleiding over sensibilisering rond en integratie van biodiversiteit in gebouwen. Bedoeling is om aan de hand van enkele concrete situaties van renovatie te overlopen welke problemen zich op wettelijk of regelgevend vlak kunnen stellen bij projecten waarbij beschermde diersoorten betrokken zijn, zoals: de diagnose van aanwezige soorten in het gebouw, de bescherming van die soorten tijdens en na de renovatie, het volgen van de biologische kalender, het anticiperen op risico's, het voorzien van de nodige opvolging, sancties in geval van overtreding. Verder komen ook nog meer technische onderwerpen aan bod zoals: de behandeling van hout en meer bepaald dakgebinten, de keuze van isolatiematerialen en de almaar grotere glasoppervlakken.

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder; Architecten; aannemers

Opleider: Ecorce

Niveau: intermediair niveau

Donderdag 25 april | 09u tot 12u

ONDERHOUD VAN BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE VOORZIENINGEN

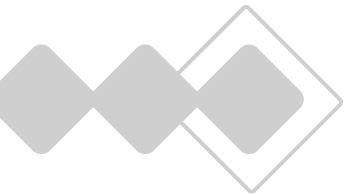
Groenvoorzieningen moeten op de juiste manier onderhouden worden zodat zij en de structuren waarop ze aangebracht zijn duurzaam kunnen blijven bestaan en de aanwezige flora en fauna goed kunnen gedijen. Tijdens de opleiding worden de technische aanbevelingen overlopen waarmee bij het ontwerp van groendaken en groengevels en in het lastenboek rekening moet worden gehouden: onderhoudsschema en -frequentie, gehanteerde methodes, veiligheid, kosten, water- en elektriciteitsverbruik, enz. Op basis van een vergelijking van de investeringskosten kan er gekozen worden tussen de verschillende voorzieningen.

Dolegroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder; Architecten

Opleider: Ecorce

Niveau: intermediair niveau

Donderdag 23 mei | 09u tot 12u

BEZOEKEN AAN PROJECTEN VOOR VERGROENING VAN GEBOUWEN

Deze opleiding biedt gelegenheid voor de studie van verschillende projecten van vergroening van gebouwen in het veld, met technieken die besproken werden in de theoretische opleidingen. Tijdens dit bezoek ziet u de evolutie ervan, en met welke uitdagingen de beheerders op lange termijn te maken krijgen.

Dolegrop: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder; Architecten

Opleider: Ecorce

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 4 juni | 09u tot 12u

GOEDE PRAKTIJKEN VOOR STADSLANDBOUW & ALTERNATIEVE BESTRIJDING - PRAKTIJKOPLEIDING

De landbouw maakt een expansie mee in het Brussels Gewest: gemeenschappelijke moestuinen, hydroponie teelt, tuinbouw, gebruik van platte daken... En net als voor de landbouw op het platteland heeft elk probleem meerdere min of meer duurzame oplossingen. In deze opleiding geven we een overzicht van de "goede praktijken" voor een veerkrachtige landbouw in de stad: hoe beheren we plagen, hoe zorgen we voor een vruchtbare bodem, hoe beheren we de watervoorraden?

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige' ; permaculturisten ; stadslandbouwers

Opleider: F. Lohest

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 28 mei | 09u tot 12u

GEÏNTEGREERD REGENWATERBEHEER EN GROENVOORZIENINGEN

Geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB) laat toe om het regenwater op een duurzame manier te beheren door groenvoorzieningen aan te leggen zodat onze leefomgeving verbeterd en de natuur in de stad bevorderd kunnen worden. Deze opleiding biedt inzichten in de redenen waarom in stedelijke voorzieningen rekening moet worden gehouden met regenwaterbeheer en wat de kenmerken van geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB) zijn in vergelijking met traditionele of zelfs zogenaamde alternatieve technieken. Op basis van concrete voorbeelden geven we antwoorden op vragen rond kosten, vergroening en onderhoud van GRB-groenvoorzieningen zodat ze duurzaam kunnen blijven bestaan en goed functioneren.

Tijdens de namiddag brengen we een bezoek aan verschillende locaties om dit beheer in de praktijk te leren kennen. Op de diverse locaties komen verschillende thema's aan bod: de voordelen, de kosten van de installatie, het onderhoud van de voorzieningen en van het aanwezige groen...

Doelgroep: 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Ecorce

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 16 april | 09u tot 17u

Er is een pauze voor de lunch. De lunch is niet inbegrepen, maar je kunt in het restaurant van Leefmilieu Brussel eten of je eigen lunch meenemen.

BEHEER VAN BOMEN IN DE STAD

SANITAIRE DIAGNOSE VAN BOMEN EN ZORGVERLENING AAN BOMEN

Tijdens de ontwikkeling ondergaat een boom in stedelijk milieu verschillende verstoringen, zoals ziekten, plagen of zwammen. Deze opleiding geeft een overzicht van de methodologie voor sanitaire diagnose van plagen en hun gevolgen. Ook de verzorging van de bomen komt aan bod om de risico's op kwalijke incidenten te verminderen.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Inverde

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 9 april – Donderdag 11 april | nog te bevestigen

BEHEER VAN BOMEN IN NAUWE RUIMTEN

Het beheer van bomen in nauwe ruimten houdt een aantal uitdagingen in, onder andere de noden en voeding van de bomen, de inklinking van de bodem, het snoeien van de bomen, het beheer van werkzaamheden in de omgeving. Er moet rekening worden gehouden met tal van externe factoren om de duurzaamheid ervan te verzekeren. Deze opleiding gaat dieper in op al deze punten.

Doelgroep: Terreinpersoneel; 'Teamleider/deskundige'; Administratief beheerder

Opleider: Apis Bruoc Sella

Niveau: intermediair niveau

Dinsdag 14 mei | nog te bevestigen

INSCHRIJVING VOOR OPLEIDINGEN

CONTACTPERSOON

nature_academy@environnement.brussels
www.nature-academy.brussels

NATURE ACADEMY

jouw pedagogische partner die je de nodige begeleiding en informatie aanreikt om de Natuurstad verder uit te bouwen.

OPLEIDING FYTOLICENTIE

Sinds november 2015 moet al wie gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik (fytofarmaca) verkoopt, aanbeveelt of gebruikt, houder zijn van een fytolicensie.

Gewasbeschermingsmiddelen omvatten alle producten die uitsluitend worden gebruikt voor planten en gewassen om ze te beschermen, de ontwikkeling ervan te bevorderen of ongewenste planten te vernietigen (onkruidverdelgers, insectenbestrijdingsmiddelen, hormonen en groeiregulators, afweermiddelen, etc.).

De fytolicensie is een getuigschrift van vakbekwaamheid (particulieren komen hiervoor niet in aanmerking) dat wordt afgeleverd door de federale overheid (de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu).

Het certificaat geeft aan dat de professionele gebruiker, distributeur en voorlichter over de nodige kennis met betrekking tot deze producten beschikt (wetgeving, toepassingen, impact op de gezondheid en het milieu, vereiste beschermingen, alternatieve methoden, ...) om de risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu in te dijken.

FYTOLICENTIE INFORMATIE

De fytolicensie is verplicht voor al wie:

- gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik inkoopt, opslaat en gebruikt
- gewasbeschermingsmiddelen of toeslagstoffen (voor al dan niet professioneel gebruik) verdeelt, verkoopt of advies erover verstrekt

Let op: biopesticiden en producten die in de biologische landbouw mogen worden gebruikt, zijn eveneens fytofarmaca waarvoor een fytolicensie is vereist om ze professioneel te mogen gebruiken.

Er zijn 5 soorten fytolicensies:

- **NP** (adviseren en verdelen van niet-professionele producten): voor wie uitsluitend fytofarmaca voor nietprofessioneel gebruik verkoopt en niet-professionele gebruikers adviseert
- **P1** (assistent professioneel gebruik): voor wie fytofarmaca gebruikt onder toezicht van een meerdere ;
- **P2** (professioneel gebruik): voor wie de te gebruiken fytofarmaca kiest, bestelt en aankoopt en instaat voor het beheer van de opslag van die fytofarmaca, maar de producten niet verkoopt
- **P3** (distributie en voorlichting): voor wie fytofarmaca voor professioneel gebruik verkoopt en gebruikers voorlicht
- **Ps** : Specifiek professioneel gebruik: als aanvulling op P2 of P3 voor wie fytofarmaca kiest, bestelt en gebruikt waarvan in de erkenning van het betrokken product staat vermeld dat het gebruik beperkt is tot houders van een Ps-fytolicensie

HET EXAMEN

Als je basisopleiding (diploma van het gewoon onderwijs) niet automatisch toegang verleent tot de fytolicensie, moet je slagen voor een examen dat overeenstemt met de gewenste fytolicensie (NP, P1, P2 of P3).

De moeilijkheidsgraad van het examen is afhankelijk van de fytolicensie waarvoor je kandideert ($P1 < P2 < P3$).

Het examen is opgesteld in de vorm van een meerkeuzevragenlijst (MKV) waarvoor je slaagt als je minimaal 70% van de vragen correct hebt beantwoord.

Om je op het examen voor te bereiden kunnen we je ten eerste de basiscursus "Pesticiden en geïntegreerd beheer" en "Ecologisch beheer" aanbevelen. Op verzoek kunnen we je een presentatie van de cursussen bezorgen. Naast deze opleidingen moet je voor het P3-examen nog bijkomende syllabi onder de knie krijgen.

Ook die kunnen we je op verzoek of na inschrijving voor het P3-examen bezorgen.

HOE KUN JE EEN FYTOLICENTIE VERKRIJGEN?

De fytolicensie wordt afgeleverd:

- op **basis van de onderwijsachtergrond**; een aantal erkende diploma's geven immers rechtstreeks toegang tot het certificaat (zie lijst van geldige diploma's, getuigschriften en attesten | Fytoweb (fytoweb.be))
- na het afleggen van een door een van de 3 regio's georganiseerd **examen**.

GELDIGHEIDSDUUR VAN DE FYTOLICENTIE

Alle fytolicensies zijn **zes jaar** geldig. Na 6 jaar worden de fytolicensies automatisch vernieuwd als de houder van het certificaat een minimaal aantal vervolgoopleidingen heeft gevolgd. Het is daarbij de bedoeling professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters te informeren over fytosanitaire bestrijding en hun kennis bij te spijkeren.

INHOUD VAN DE FYTOLICENTIE-OPLEIDING

De opleiding omvat met name:

- het wetgevende kader inzake het gebruik (toepassing, opslag, afvalbeheer) en het op de markt brengen van fytofarmaca en het wetgevende kader inzake natuurbehoud :

Module 1 - Wetgeving

- theoretische en praktische kennis van gewasbeschermingsmiddelen (definitie, aard, toepassing, gevaren en risico's voor de gezondheid en het milieu, ...) :

Module 2 - Gevaren en risico's

- theoretische en praktische elementen met betrekking tot alternatieve methoden:

Module 3 - Geïntegreerde bestrijding

- de meer praktische aspecten van het gebruik van fytofarmaca: werking van fytofarmaca, inrichting van de opslagruimte, onderhoud van het materiaal, ...:

Module 4 - Kennis en gebruik van fytofarmaca

Naast deze specifieke opleidingen met betrekking tot de fytolicensie raden we je aan ook de **opleidingen "Ecologisch beheer"** te volgen, waarin uitgebreid wordt ingegaan op alternatieve methoden voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De Fytolicensie-examens hebben tot op zekere hoogte betrekking op al deze verschillende onderwerpen. Bovendien kunnen de cursussen in het kader van de Fytolicensie ook als vervolgopleiding worden gevalideerd.

Het Brussels Gewest heeft de minimale duur van elke activiteit vastgelegd op **3 uur opleiding**.

- De houder van een fytolicensie **NP** moet **2 activiteiten** volgen.
- De houder van een fytolicensie **P1** moet **3 activiteiten** volgen.
- De houder van een fytolicensie **P2** moet **4 activiteiten** volgen.
- De houder van een fytolicensie **P3** moet **6 activiteiten** volgen

Een aantal door Leefmilieu Brussel georganiseerde opleidingen buiten het specifieke kader van de fytolicensie kunnen als activiteiten voor de vernieuwing van de fytolicensie worden gevalideerd.

Wil je meer te weten komen over ecologisch beheer van groene en open ruimten?

Leefmilieu Brussel organiseert **gratis opleidingsmodules voor professionals uit de groene sectoren**. Of je nu tuinman, landschapsarchitect of groenbeheerder bent, de opleidingen zullen je beslist weten te boeien. Wij bieden een **programma "à la carte"** aan. Je kunt ook inschrijven voor enkel die opleidingsmodules die jouw interesse wegdragen.